

Valgretsalders på 16 år

**Hvorfor skal valgretsalders sættes ned til 16 år og ikke 17 eller 15?
Årsagen findes i folkeskolens dannelse og samfundets aldersgrænser.**

16 år – færdig med folkeskolen

Gennemsnitsalderen for at afslutte folkeskoleuddannelsen er 16,1 år i Danmark. Det vil sige, at unge, når de er 16 år gamle, har færdiggjort den obligatoriske skolegang, som samfundet tilbyder dem. De har fået undervisning i historie, samfundsforhold, dansk og øvrige fag, som gør dem i stand til at fungere som ansvarlige samfundsborgere.

For knap en femtedel af alle unge er folkeskolen den eneste uddannelse de får. Knap 11.000 unge 18-årige har i 2012 ikke anden uddannelse end folkeskolen, og i alt er der 182.000 unge 18-29-årige vælgere, uden anden uddannelse end folkeskolens afgangseksamen.

DANNELSE I FOLKESKOLEN

Formålsparagraffen i Lov om folkeskolen, stk. 3:
Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre. Skolens virke skal derfor være præget af åndsfrihed, ligeværd og demokrati.

16 år og voksen

Formelt set går man fra at være barn til at blive voksen som 18-årig i Danmark. På 18-års dagen bliver man nemlig myndig. Men myndighedsalderens betydning er kraftigt mindsket de sidste par år. I dag er den reelt set 16 år på grund af niveauet for de andre aldersgrænser i samfundet.

Som omstående oversigt over væsentlige aldersgrænser i samfundet viser, er 16-årige underlagt en række væsentlige love, på lige fod med myndige medborgere i samfundet. Mest markant er det, at 16-årige kan straffes på lige fod med voksne, hvis de overtræder samfundets regler. Ligesom de har retten til at indgå i en seksuel relation, med de konsekvenser det kan have i forhold til at få børn og blive ansvarlig for et barns opvækst.

Samlet set er listen over den lovgivning, som 16-årige er underlagt, lang. 16-årige er, baseret på det ansvar, de bliver givet af samfundet, reelt set ligeværdige samfundsborgere, men aktuelt uden de tilhørende demokratiske rettigheder.

UDVALGTE ALDERSGRÆNSER FOR UNGE I DANMARK

Område	Aldersgrænse	Bemærkninger
Adoption og Skilsmisse	12 år	Ret til høring.
Kriminel lavalder	15 år	Børn som begår kriminalitet kan straffes i henhold til sociallovgivningen. Unge under 18 vil ofte få en reduceret straf.
Arbejde	15 år	Ret til at arbejde to timer om dagen. Der er undtagelser indenfor visse erhverv, hvor børn mellem 13 og 14 år kan arbejde i en begrænset tidsramme. For de 15-17-årige er der begrænsninger ved visse maskiner og kemikalier.
Seksuel lavalder	15 år	Samleje eller anden kønslig omgang med personer over 15 år – men under 18 år – kan være strafbart, hvis personen under 18 år er betroet til opdragelse, eller der er tale om groft misbrug af alder og erfaring. I tilfælde af, at en person er ens underordnede eller finansielt afhængig af én, er det skærpede omstændigheder, hvis offeret er under 21 år.
Livsforlængende behandling	15 år	Man har ret til at nægte livsforlængende behandling. 15-årige har desuden ret til at afgøre om de vil begraves eller brændes.
Skat	15 år	Selvangivelsespligt.
Bisidder	15 år	Man kan som 15-årig være bisidder.
Partsstatus	15 år	Man har partsstatus i forbindelse med domstolsprøvelse.
Køb af lægemidler	15 år	Har ret til at købe lægemidler i håndkøb.
Indbetaling til ATP	16 år	
Svæveflyning	15/16 år	Ret til at føre svævefly (ml. 15 og 16 år afhængig af flytype).
Faldskærmsudspring	16 år	Ret til selvstændigt faldskærmsudspring.
Køb af alkohol i detailhandlen	16 år	Undtaget er alkohol over 16,5 procent.
Erhvervelse af jagttegn	16 år	Er man medlem af en skytteforening, kan man desuden erhverve våben.
Erhvervelse af traktorkørekort	16 år	
Erhvervelse af knallertkørekort	16 år	
Speedbådsfører	16 år	Man kan som 16-årig opnå ret til at føre motor- og speedbåde med skroglængde op til 15 meter. Duelighedsbevis til sejlbåde kan opnåes som 15-årig.
Køb af cigaretter	18 år	
Køb af alkohol på restauranter, barer og i off. bygninger	18 år	
Ægteskab	18 år	Personer under 18 kan få en dispensation.
Abort	18 år	Hvis en kvinde under 18 år ønsker en abort, skal det normalt godkendes af hendes forældre, medmindre hun er gift.
Kørekort	18 år	Aldersgrænsen er 21 år for kørekort til større motorcykler, bus mv.
Køb af våben	18 år	Er man medlem af en skytteforening, kan der gives tilladelse til 16-17-årige.
Værnepligt	18 år	Unge fra 16 år kan indkaldes til tjeneste i civilforsvaret i krigs- eller krisetilfælde.
Ret til at blive organonor	18 år	
Familiesammenføring	24 år	